

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДБИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солун.

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

АМЕРИКА У РАТУ

Лондон, 3. априла

Велика централна јужно америчка република Боливија следовала је примеру своје суседнице Бразилије и прекинула је дипломатске односе са Немачком.

Вашигтон, 3 априла

Дописник «Асоциатед Прес е» телеграфише: као резултат конференције поморских власти предузете су дефинитивне мере у погледу учешћа америчке флоте у рату. Прва дужност америчке морине биће да патролира дуж целе обале Америке на југ до панамског канала на север целом обалом Канаде. На тај начин заштитиће се сва пристаништа против вероватних намета немачких сумарена.

Париз, 3. априла

Протестантски одбор француске пропаганде на својој седници од 31 марта 1917 године одушевљено је поздравео одлуку владе и народа Сједињених Држава: «Синови хригенога шилу братски поздрав великом народу оних који тамо имају као и они јеванђеље за основицу њихове вере. Французи примају са великом радошћу улазак у борбу силне нације која ће употребити све слободне људе ради ослобођења потчињених људи. Они поздрављају незаборавне речи председника Вилсона наследника Франклиновог које објављују свету права народа.»

Њу-јорк, 3 априла

Шеф безбедности тражио је од «Шток Екшанжа» да преда листу депозита вредности у новцу која припада непријатељима. Управни одбор је обећао да преда листу данас.

Берн, 3. априла

Управа поште у Берлину јавља да је радиотелеграфски саобраћај између Сједињених Држава и Немачке прекинут.

Победа је наша.....

— Правда мора триумфовати —

Ступање Америке у акцију представља један од најзначајнијих момената у европском рату. Сједињене Државе, шампион светскога мира, бациле су коцку и ступиле на страну држава, које се боре за победу правде и слободе свих народа. Јужно-америчке републике, независне и слободне, које до данас никакви догађаји у свету нису умалили, покрећу се и солидаришу са Сједињеним Државама. Бразилија је већ у рату са Немачком. Чили, Парагвај и Урагвај, плодне и богате републике налазе се пред прекидом односа са Немачком. Цео аргентински

ФЕЛТОН

ВАСКРС

Пред двораном Пилата скупља се маса
Без мозга, дере се и виче из гласа:
«Неверник! На смрт и на страшне муке»
И Пилат рече: «На смрт» и опра руке.

Полако иде са крстом ка Голготи
Без љутње, без ропца неће да срамоти
Ни Оца, ни Себе, а дубока вера
Блиста у оку јер иде нова ера.

И би распет Скинуше тело са крста
И сахранише. Потом оргија наста.
Из страха од Гроба стража се подиже
«И смрт сваком оном који мртвом ближе».

Недеља. Плоча се диже... Стража унакрс
Пале. И ропца бедника у смрт јекну:
«Бежите! То се сахрањени сада диже
Јер и његов данас дошао је Васкрсе».

Ускрс 1917. г.

народ тражи категорички рат против централних држава. Јасно је, да је данас цела Америка отворени непријатељ Немачке.

Против Немачке и њених савезника мобилишу се нове снаге, и то нове армије, нови ратни материјал, нова финансијска средства, нове флоте. У Сједињеним Државама заводи се војна обавеза. То је несумњиво догађај од огромне важности. Завођење опште војне обавезе у Великој Британији изненадило је и зачудило свет, јер се није могло замислити да ће у Енглеској икада моћи кроз парламенат проћи такав закон. Данас се понавља случај у Сједињеним Државама. Најмирољубивији људи на свету, Американци, који су увек гледали само своје интересе и нису се мешали у међународне ресоре, покренути су европском војном, те и сами у корист права и цивилизације потржу мач из корица и ступају у борбу, која има да осигура вечити мир.

То је најбољи доказ, на чијој страни у овом великом рату лежи право и правда. Немачка је изазвала овај рат у циљу, да добије превласт над светом. У небројено приликама су идеју истицали немачки пангерманисти. У току вођења рата Немачка је довољно јасно истакла свој метод и своје принципе. Никаква средства нису пропуштена, само, ако су ма у коликој мери могла водити циљу. Убијања жена и деце, у-

ништавање читавих области, рушење најлепших споменика, бомбардовање отворених и небрањених вароши, одвођења старца, жена и деце у ропство, мобилисање становништва окупираних области, употреба граната са загушљивим гасовима — све су то средства, која је Немачка примењивала у рату, само да би се дограбила победа и хегемоније у свету.

Међутим, пангерманистични сан није се остварио. Против Немачке устале су све државе, које су у овој гледале опасност по цело човечанство. Најплеменитији и најузвишенији народи света подигли су се, да бране право и цивилизацију против насиља и дивљаштва. У коло сила Споразума ступају постепено и остале државе земљинога шара. Цела Америка солидарише се са Савезницима. Светски рат почиње добијати одређени облик и убрзанији темпо. Догађаји теку муњевитом брзином. Руска револуција извела је препорођај у највећој и најмонархистичнијој држави у свету, која данас сва своја средства, све своје живе снаге ставља у службу победе правде. Тај догађај усталасао је народе наших непријатеља много дубље, него што ми то и можемо замислити.

Данас, када се цео свет окреће против Немачке и њених сателита, не може бити сумње о томе, на којој страни лежи коначна победа. Ствар, за коју се цело човечанство мобилисало против својих непри-

јатеља мора триумфовати. Док наши непријатељи грцају у страшној економској кризи, и док су готово без даљих средстава за настављање огромне борбе, наши Савезници обилују данас свим и свачим у много већим размерима, него што је био случај почетку рата. Отпорна снага наших непријатеља слаби сваким тренутком, док напади наших Савезника постају све силнији. Наши непријатељи су на измаку својих средстава и снага, док су наши Савезници тек сада у напону своје моћи. Победа је наша. Праведна ствар, за коју се боримо, триумфоваће много пре, него што ми и замисљамо.

Страна штампа

Немачка демократија

«Форверц»: «Канцелар Бетман Холвег имао је разлога да призна, да је нова оријентација политике животна питање за Немачку. Али, она се не може одложити за после рата, јер је витална потреба Немачке. Ми тражимо њену примену одмах, да би могли живети у нади на повољан исход рата».

Америка у рату

«Трибуна»: (Чикаго): «Митинг у Мадисон Скверу произвео је према обавештењима нашег дописника, силан утисак у Берлину. Немачке рефлексије су следеће: Пратимо са највећом жељом и запетошћу прогрес ратне грознице у Америци».

«Локал Анцајгер»: «Наша одлука односно сумаренске акције не може се опозвати. Ако Вилсон хоће ратну акцију има

М. Ј. Аврамовић

На Ускрс

То је било за време нашег четогођаја у Македонији 1906. г. када смо парирали бугарској пропаганди у чисто наше крајеве, причао ми је један стари четник.

Пред сам Ускрс априла месеца пребацила се наша чета преко границе. На Велику Среду већ смо били на пропланку Козјака одакле је имао наш рад почети.

Одмах испод самог подножја Козјака налазило се село у коме су већином били староседеоци Срби. На сред села била је стара и мала црквица, којој је служио један стари свештеник добар Србин и чија су два

сина још пре две године као добри Срби главом платили. Бугари нису волели овог старог свештеника и гледали су на сваки начин да га се отресу, јер им је много сметао.

На Велики Петак, војвода одреди нас двојицу мене и четника Стојанчу који је био Македонац да пажљиво сиђемо до села, да запалимо коју воштаницу у цркви и да целивамо плаштаницу на коме је положено тело распетог Сина Божјег. У исто време да припремимо код једног нашег Србина где ће мо кришом провести бар један дан Ускрса.

Нас двоје сишли смо доле и

Стојанче ме одведе одмах при улазу у село код једне мале ниске кућице, која је била ограђена трњем. Кроз кров који је био покривен сноповима сламе, избијао је слаб редак плава дим те се по томе ценило да има живе душе иначе је све било мирно и мртво. Један стар ослабео пас, који се једва вукао на ногама, залаја, кад опази непознате госте а на отвореним вратима, ове, више колибе него ли куће, појави се једна млада бледа жена са црном марамом око главе, која држаше једног маљавана у рукама. Стојанчу је раније познавала те се није много изненадила нашем доласку. Кад смо ушли унутра, поред огњишта на трножици седео је један старији човек својих 60 година, висок, сув али кошчат; растурене, неочешљане и

ће је. Нама је немогуће да правимо разлику између америчких и других бродова».

Руска револуција

«Берлинер Тагеблат»: «Провизорна Влада, која је рођена из својих властитих снага остаће потпуно верна Савезницима, који представљају демократске идеје.»

«Дојче Тагесцајтунг» (граф Ревентлов): «Ми сматрамо, да би било неподесно и апсурдно узети као ратну или политичку формулу ове речи: «Против револуционарне Русије.»

«Наје Фраје Пресе»: «Кад би се руски народ отресао осећања старе Русије и кад би лојално ступио у будућност мирољубивим путем, таква револуција допринела би много добру свих земаља.»

«Журнал де Женев»: «Честитке из Рима, Париза и Лондона, упућене у Петроград израз су искрене утехе и олакшања. Немачка је сада у моралном погледу изолована у свету. Идеални смисао рата постао је јаснији свима. Бурја је прошла и Споразум је сад јачи но икад.»

Грчка штампа

«Неа Алитија» Дужност Македонаца.

На сентименталне изјаве председника еснафа и удружења г. Председник Народне Владе одговорио је говором, чија свака реченица као врх нож: мора да је ушла у срце Македонаца.

У октобру прошле године, коментаришући на овом месту непрекидни низ посета, поздравља и телеграфских изјава верности и оданости Народној Влади и њеном узвишеном Председнику, напомињали смо: «Све је ово лепо и свето. Али каква добит од свег овог расипања речи и телеграфских такси? У целој овој вици од радости нема никаквог изражаја истинитог «одољубља.» И завршили смо овако: «Потребне су жртве. Ни један народ без великих жртава није створио велика дела. Да би се оствариле наде које смо положили у устанак, да бисмо успоставили народну част, да бисмо повратили народно јединство, да бисмо постигли остварење наших народних тежња, потребне су жртве и опет неошисане косе, не обријане проседе браде, пушио је лулу и замишљено гледао у огњиште, докле је ова млада жена, која му је била снаја, пословала нешто око куће.

Опазивши гас, старца испод чупавих и великих већа подиже очи, у којима се одмах прочитао дуги бол и патња а на лицу му се појави више један жалости и усиљен осмејак. Диге се полако са столице пружи нам руку, и у том она жена довесе нам две мале треножице и ми седосмо са старцем поред огњишта.

Једна ова соба сачињавала је целу кућу. Два дрвена кревета, једна полица по којој је било поређано земљано посуђе, је дан стари сто и неколико треножица био је цео намештај ове српске породице. Само тамо

жртве. Жртве у новцу и крви. То је основа, на којој ће се учврстити наша нова народна зграда. Речи пак развеје ветар, и за кратко време не сећа их се ни онај који говори ни онај који слуша.»

А сећамо се да у то доба и г. Председник толико се беше уморио од овог бескрајног гозорења у ветар, да је за време једне аудијенције прекинуо беседника усред изражавања осећања верности и оданости, и рекао: «Доста је речи. Хоћу дела. Отаџбини требају паре и крв, јер губимо све.»

Време је отада протекло, и догађаји су показивали да је семе пало на добру земљу, да је гајено и да је почело доносити своје плодове. Видесмо да се ствара народна војска, дата су нам званична уверавања да ова војска чини част својој имену на фронту и да кује дијамантски прстен који ће нераскидно везати прошлост са садашњошћу расе. Разлози народне одбране нису дабогме долуштали да се сазнају појединости о стварању наше војске и о њеном саставу. Ипак смо имали сви а најпре ми уверења да се македонски народ, као што му је уосталом била дужност и обавеза, налазио у првој линији.

О овом питању, писац ових редова водио је, пре два месеца од прилике, опширан разговор с једним од најугледнијих чланова либералне странке и првих покретача Народног Покрета. И тада је први пут, са неисказаним жаљењем за онога који је причао и неописним болним изненађењем за онога који је слушао, сазнао он да се против сваког очекивања македонски народ показао исподнада које су у њега полагале или боље да није никако одговорио тим надама. И онај који је саопштавао ово жалосно ста-

ње ствари навео је, због свог изузетног положаја, такве доказе о равнодушности Македонаца према опасности која им је грозила и од које их је извесно саво Устанак спасао, да су олакшавне еколности које су супротно наведене, падале једна за другом као зграда од карата при дихању лаког даха. Остајала је само нада да ће развој догађаја ослободити Македонце од њихове учмалости и да ће учинити оно што им је наметало елементарно осећање самодржања.

Нажалост изгледа да није ништа било. Или било је тако мало, да нема никаквог значаја. Иначе г. Председник не би на терет македонског народа написао ону црну страну, на којој се горке истине ређају са искреношћу државног тужиоца који чита тужбу. Г. Венизелос има за девизу да говори истину, целу истину, ма како горка била, и онима горе и онима доле. Казао ју је онима горе. Нису га послушали, и видимо последице те непослушности. Казао ју је, горку истину, и онима доле прекјуче. Казао ју је целокупном македонском народу. Ако га не послушају, одговорност за последице сносиће Македонци и само они.

Ова страна није требало да буде написана, нити је зацело г. Венизелос желео да буде написана. Али је настала заповедна народна потреба да се раструби једна истина. А то је истина да су Македонци једва за 10 одсто привели народној борби. Част Македонаца налаже сада да избришу ову страну испуњавајући до крајњих граница своју дужност и према себној својој отаџбини и према целој Грчкој. Иначе ће ова страна остати на нашу вечиту срамоту. (Дословно из броја 295.)

Пол Луј.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Петроград, 3. априла

Коментаришући прокламацију Провизорне Владе која се односи на ратне циљеве Русије «Реч» која износи мишљење министра спољних послова каже: потреба да се пре свега осигура одбрана земље захтева уједињење свију странака.

Лист закључује: «Одбијајући намеру која се односи на повећање снаге Русије на штету других народа, Провизорна Влада није никада усвојила могућност понижење отаџбине, смањивања својих виталних снага и обавеза према Савезницима. Таква једна евентуалност загрозила би руској демокра-

у једном углу смештен је био од некаквог жутог дрвета као неки орманчић на коме је била положена икона Св. Ђорђа, ваљда изабрата слана ове куће а више ње окачено је било распеће Христозо оковано срмом, која је већ потмнела, и пред њим висило заглавено кандило, те је ово давало, нарочито данас на Велики Петас, некакав смирен и светао изглед.

Старцу изјави смо поруку војводину да ћемо први дан Ускрса код њега провести.

Дођите децо рече старца, та ја иначе немам с ким. Истина ја немам с чим да вас дочекам, жалостан је наш Ускрс, али добра реч и шта је дао Бог, па ће мо ипак дочеати, а једва тежак уздах, дуг уздах, — дуг као вечност оте се из груди старца.

Хај! Било је то кад сам имао с ким провесим, али је то само било.

Когаси још имао упитах га ја. Имао сам још три сина, рече старца, — јесте имао сам их а сада их немам.

Најстарији син погибе кад се једне ноћи враћао из дрва, убише га из заседе улицице турске — Бугари. Други син погибе пре две године као четник једне наше чете, а овај трећи, отац овог малог што га мајка држи, погибе прошле године на сам дан Ускрса, пред овом јадином кућицом и њега убише Бугари. Мајка њихова пресвиште од туге.

Ето, имао сам а сад немам. Па зашто се ми рађамо овде, шта ће нам живот ради чега се ми рађамо и живимо. Живимо

тији. Услове будућег мира диктирање воља руског народа у тесној сагласности са Савезницима.

Рио де Жанейро, 3. априла

Вероватно је да ће влада Бразилије објавити сутра коминике и званично признати нов руски режим.

Петроград, 3. априла

«Реч» јавља да су бивши цар и царевећ болесни. Цар је увек поред сина који се налази у великој кризи неврастеније.

Петроград, 3. априла

«Рускаје Воља» извештава да је Енглеска примила да пренесе цара у Енглеску у случају да би Провизорна Влада то хтела.

Атина, 3. априла.

Атинска агенција сазнаје из Петрограда: Владини листови покрећу питање о томе коме ће припасти лична имања цара и царске фамилије. Капитали неће бити конфисковани.

Атина, 3. априла.

Из Петрограда јављају: Провизорна Влада одобрила је пројекат о емисији новог руског зајма од три милијарде франка.

Париз, 3. априла.

Из Цириха јављају «Матену»: У току месеца априла изаћиће пред суд Протопопов који је оптужен за велеиздају.

Петроград, 3. априла

Француски и енглески социјалистички изасланици приспели су у Петроград ноћу између петка и суботе у исто време кад и чувени руски бегунац Плеканов. Примљени су врло одушевљено.

Са ратних фронтова

Француски коминике

Париз, 3. априла

Северно и јужно од Оазе, француска је артиљерија била врло активна. У току ноћи француске су извиђнице наишле свуда на немачке јако утврђене ровове. У области северно од Есна ноћ је релативно прошла на миру. У Шампањи артиљерија је била врло активна. Француске су извиђнице продрле на више места у немачке ровове које је артиљерија разрушила и запленила велики материјал. На десној обали Мезе Немци су извршили два напада али су их Французи својом ватром одбили. Неколико немачких војника који су успели да продру у истакнуте линије у шуми Шорриера убијени су или заробљени.

Авијатика. — У току 31. марта Французи авијатичари у многобројним борбама оборили су десет немачких аероплана у области северно и јужно од Оазе. Четири друга немачка апарата јако оштећени пали су у немачке линије. У току првог априла оборено је једанаест немачких аероплана. Оборен је такође један балон. Француски су аероплани за бомбардовање

бацили 31. марта 4.160 килограма експлозива на станице и војне установе у Диваен-д Бриел и 1.200 килограма на станице у Режио д Мезијера. Већина објектива су погођени. Ноћу између 31. марта и првог априла успешно су бомбардоване касарне у Дизу и станице у Бетин Вилу.

Париз, 3. априла (доцније)

У области Сен-Кантена јака артиљериска борба. Француске су батерије тукле немачка прикупљања северно од Итанкура. Жива артиљериска борба на разним секторима северно од Есна и Шампања. У Лорену Французи су извршили деструктивно гађање на немачке организације у шуми Л Претр и Пароа.

Руски коминике

Петроград, 3. априла

На западном фронту пушкарање и активност извиђница. Тешка непријатељска артиљерија бомбардовала је Броди. Било је жртава код цивилног становништва. На више места на фронту групе Ау-

да је ред да прво одемо до цркве где ћемо целивати подигнути камен са гроба васкрелог Сина Божијег и да се нађемо са свештеником. Пред вратима цркве, која је била већ отворена, оставили смо пушке, код којих је један остао, а ми смо полако гологлави улазили један за другим.

Црква је била празна, нигде живе душе. Само неколико воштаница сагоревале су на једном црквеном свећњаку пред олтаром а пред распећем јединца Божјег треперила је слаба жижа кандила.

Одједном појави се страшна слика од које смо се сви стрели. Пред олтаром, до самих отворених царских двери лежао је испружен у црквеној одежди, која је била сва у крви, заклан стари свештеник.

и чекамо, чекамо и надамо се док нас једног дана нестане.

Доћи ће и тај дан, он је близу рече му Стојанча, и тим мукама биће краја, доћи ће дан да се суди крвницима.

Доћи ће синко одговори старца, ал ја га нећу дочекати.

У овом тужном разговору проведосмо код старца још мало време, одосмо до цркве и у мрак се вратисмо горе.

Дође и први дан Ускрса. Рано у зору кад се делио дан и ноћ, излџили смо у село. Био је то леп априлски дан. Војвода је био послао двојицу напред као уходе да би наш улаз у село био што слободнији, јер су нам Бугари сваки покрет назили и подмуклим подказивањем чешће правили изненађења.

Сваки сам полако ушли смо и ми у село. Војвода нам рече,

стријанаца излазиле су из рова дајући знакове са заставама. Имале су неку врсту пакета и позивале су наше војнике да им се приближе. Наша је артилерија шрапнелском ватром разјурила те групе.

На румунском и кавкаском фронту пушкарање и активност извидница.

У области Богаровитан (Галиција) наши су авијатичари оборили два немачка аероплана. Један је од њих пао у пламену. На румунском фронту је такође оборен један немачки аероплан.

Енглески коминике

Лондон, 3. априла

Јуче ујутру непријатељ је извршио јак напад на фронту више од шест миља на друму Бапом камбре а под заштитом јаке артилериске ватре. Напад је свуда пропао сем у Лањкуру где је непријатељ после живе борбе успео да продре. Наше су трупе извршиле одмах противнапад и истерале непријатеља из села. Немачке трупе повлачећи се претрпеле су огромне губитке. Заробили смо више од 200 војника.

У току прошле ноћи лако смо напредовали источно од Енинела. Северно од реке Сушеса наставили смо наше напредовање. Заузели смо непријатељске одбранбене линије источно од Ливена од шуме Риомина до источно од вароши Сен-Пиере и наше трупе стално врше притисак на непријатеља у правцу Ленса.

Месопотамија. — Сир Станлеј Мод повлачећи своје истакнуте одреде на десну обалу Дикае успео је да привуче велику непријатељску снагу на његово лево крило у правцу југоисточно ка Делтави. Ноћу 28. марта енглеске су трупе вршиле маршуту ка Диали и напале су непријатеља у јутру 29. марта. Пред вече непријатељ је потиснут са својих истакнутих подожаја близу Галиене, 10 миља североисточно од

Делтаве. 30. марта у јутру непријатељ се повукао у правцу ка Сарајжику и 31. марта генерал је Мод објавио да његове трупе гоне Турке које се повлаче ка Дели-Аби. Утврђено је да су Турци изгубили у борби од 29. марта 700 људи и нађено је више од 200 лешева на бојном пољу. Наши су губитци тога дана изнели 200 војника.

АМЕРИКА И НЕМАЧКА

Значајан говор лорда Бриса

Лондон, 3. априла

Прекјучерашњи дан у Лондону био је прави амерички дан. После гозора који је први министар држао у америчком клубу говорио је лорд Брисе: »Одговарајући на позив на дужност нација стављајући се на страну слободних народа Старе Европе ради спасавања будућности човечанства, Америка је учинила један корак пун значаја за будуће генерације.

Немачка је влада употребила сва средства да поврати варваризам у свету. Она се је истакла као непријатељица закона и међународног права као и малих нација. Непријатељ правде за невинне бејаше постао непријатељ људског рода. Немачка влада није познавала дух Велике Британије, није познавала темперамент и верност њених колонија. Али највећа грешка коју је немачка влада учинила је сте што је рђаво разумела Сједињене Државе. Закључујући говорник је рекао: »Ја већ видим знаке ужаса на ивицама Спреа«.

Говор Лојда Џорџа

Изјаве енглеског премијера

Лондон, 3. априла

Први министар, Лојд Џорџ, говорећи у Лондону у америчком клубу, у току прекјучерашњег дана рекао је: Улазак Сједињених Држава у рат ставио је крајњи печат на карактер конфликта који је једино борба против војничке аутократије. У почетку, Америка није могла разумети, колико смо ми у Европи подносили, и то годинама испале милитаристичке пруске квете. Пруска није демократија него војска. Кајзер,

који је организовао јаку војску и који је олијен зваком њеног оружја, хтео је диктирати закон свету као да је Постдам био нови Синај.

Хинденбургова је линија била трасирана кроз територије других народа којима је било забрањено да је пређу јер је била велика опасност за њихове животе. Та је линија трасирана у Европи од пре педесет година. У почетку је било тешко Америци да оцени и да разуме да борба коју ми водимо има за циљ еманципацију света. Али, када је Хинденбургова линија трасирана дуж америчких обала и када су Американци добили наредбу да не прелазе Атлански Океан, јер ће њихове лађе бити потопљене, онда је Америка изјавила: Место Хинденбургове линије није у Атланском Океану него на Рајни.

Два велика фактора, који су доказали да се ми боримо за слободу, јесу: улазак Америке у рат и руска револуција.

Хинденбург бејаше рекао да ће сумаренска акција уништити међународну пловидбу у толикој мери да ће Енглеска бити побеђена пре него што Америка буде готова. Али Хинденбург није познавао Америку. Седињене су Државе предузеле све мере да се саграде хладу лађа од 3.000 тона свака, за пловидбу кроз Атлански Океан. Војни немачки саветници морју већ разумети да сумаренски рат представља нову трагичну погрешку која ће одвести Немачку ка поразу и уништењу.

С уласком Америке у рат, мир ка коме смо тежили биће дефинитиван мир.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Вашингтон. — Доктори: Ернест Скуна, Волф, фон Игел, Шанкаберти, Херанба Зуфига, оптужени за заверу о подизању на устанак Индијанаца престали су великом суду у Њу-Јорку

Мадрид. — Шпанска је влада упутила Немачку протест против сумаренске акције нарочито због торпилрања «Сан Филженсје».

Вашингтон. — Сазнаје се да су Сједињене Државе одлучиле да се интернирају сви сумњиви аустро-немачки поданици Приликом претреса куће једног фа-

бриканта Немца у Бостону пронађено је много експлозиве, оружја, бомби и пушака. У тој је вароши пронађена такође је-

дна радио телеграфска станица. Хапшење шпијуна и сумњивих личности врши се са врло великом строгашћу.

Дневне вести

Предаја палице.

Из Париза јављају: Председник Француске Републике предао је јуче маршалску палицу генералу Жофру.

Примљен у аудијенцију.

Из Атине саопштавају да је нов француски војни аташе посетио Залокастоса. После је био примљен у аудијенцију код краља

Нема кризе.

Атински лист »Естија« јавља да нема никакве потврде о будућим променама у кабинету Ламброса. Зна се само да је краљ дуго конферисао са Ламбросом и Залокастосом.

Скандинавске државе остају неутралне.

Из Лондона јављају: У току министарских седница које су једновремено држане у Шведској и Норвешкој, решено је да ове две земље остану неутралне у конфликту између Сједињених Држава и централних земаља.

Читуља.

Мита Јанковић-Робеспјејер, новинар и одборник београдски и Милан Здравковић, угледни београдски трговац, преминули су пре кратког времена у Београду.

Бог да им душу прости!

Из позоришта.

Вечерас даје позориште »Тоша Јовановић« »Дедојачку Клетву« од Љубинка. Представе се дају у башти »Алхамбре« до Одеона. Почетак у 8 и по час Свира Оркестар Краљеве Гарде.

Нова књига.

Изашла је у издању Николе Л. Бркића, новинара, нова књига: **Божур**. Српска читанка. Приредиле: Љубица Карчевићева и Василија Качандоновићева. Цена 1'50 Д. Може се добити: код издавача, код г. Стевановића цариника при финансијској делегацији и у првој продавници српских књиги уз ресторацију »Београд« у Солуну

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај; — Солун, 3. априла. 2 априла ништа важно.

Енглеско напредовање

Лондон, 3. априла

Јуче је била јака борба северо-западно од Сен Кантена у току које наше су трупе напредовале источно и северно од Грикура. Заробљено је неколико војника. Ниши су одреди такође напредовали у близини шуме Арвенкура и источно од Ливана где су се приближили до ивица Ленса.

Непријатељски су губитци велики. Наше су трупе под заштитом артиљерије извршиле јак напад. Сем 300 заробљених војника 1.500 лешева су Немци оставили пред нашим положајима.

Оборен аероплан

Лондон, 3. априла.

Јуче у ваздушним борбама енглески су авијатичари оборили четири немачка аероплана а једанаест других су приморали да се спусте на земљу. Десет енглеских апарата нестали су.

Италијански коминике

Рим, 3. априла

На Красу између 31. и првог непријатељ је покушао препад на наше положаје код коте 144. Наша је пешадија својом ватром одбацила и разбила нападаче. Непријатељ је после отворио јаку артиљеријску ватру али је заустављена интервенцијом наше артиљерије.

САОПШТЕЊА

Ппоручник Јаков Ж. Липовић пошта XVI, моли да му сваки, ко што зна о Божидару Љ. Калусевићу учитељу, пошаље извеште на горњу адресу.

Сифилис и све венеричне болести лечи са потпуним успехом

директор болнице венеричних болести у Солуну

Д-р Арист. Христовулу

прима у својој клиници од 3 до 6 и по час. по подне. Улица Егнатија бр. 314.

Страшан приказ! . . . Док је, можда овај стари слуга Божи у својој чистој побожној души пред олтаром читао скромну молитву уз Васкрсење Сина Божијег и молио Господа, да исто тако васкрсне и слобода његовог мученог народа; док је још пред распећем Бога — човека трептало кандило и молитва овог побожног старица помешана са мирисом мирне и тамњана летела пред престо Божиј; докле је можда овај мученик клечећи пред дверима светог места молио старачким сузама и целивао знамење светог страдања Голготе, бугарска издајничка рука прекрстила је молитву и мученичком крвљу потопила олтар пред којим је овај старац толико година служио Богу и свом народу.

И док смо ми мислили шта да радимо, онај четник, који је

био пред црквом код пушака, улете у цркву и викну: Војвода, пушке, аскери, издаја . . .

Још нисмо сви ни дохватили пушке а са једног краја појави се турска коњица и отвори ватру.

Војвода се само прекрсти, што учинисмо сви и рече: Децо, ајдемо, те, да се склонимо одавде да не гинемо овди, пред овим светим домом, — пушке и следуйте мени.

За војводом брзо склонисмо се иза цркве, дохватисмо се једног тесног шора иза појединих кућа направисмо одбранбени строј и отворисмо ватру. Пред црквом нам погибе један млад четник македонац.

И мученички српски народ у овом селу који се јадни у страху повукли сви у своје сиромашне кућице, место да им побожно збоно са звоника објави Васкрсење јединца Божијег; да уз скромну молитву слуша утешне и смирене речи старог

свештеника са змбона да им з призивање Свевишег пружа наду која под же гробни камен са гроба Косовске Голготе, ода ле ће васкрснути њихова слобода, коју већ очекују пет стотина година, — на благи дан, на дан Васкрсења великог Бурућег Т. дије, стрене у страху од пуцња бомби и пушча.

Ми смо се онајо брзо Гомила аскера у дивљем налету јурну на шаку људи, на осветнике који су готови да умру увек.

Наше бомбе и пушчана зрна ствараху смрт и продреше турске редове. Ни, и ми смо се проредили. Маса је била већа а ми мали. Један по један паао је у повлачењу, док смо се сам нас четири дохватили потоком и уз њега повлачећи се и отварајући полако ватру, јер нам је муниције нестало, привикли се иза стена и ту смо се из заклона до самог мрака борили. Једва смо се ноћу под заштитом мрака нас троје извукли, ја, војво-

да и још један, који је био рањен у руку. Четврти Стојанча, оста смртно рањен.

Доле у подножју остависмо сино једно село, да мученички, очекује дан васкрсења његове слобода, да очекује Ускрс Косовске Голготе.

Положај.

УСАМЉЕНО ГРОбЉЕ

У ноћи тихој, док кроз плачезне уздах њен и док на крилима њеним умире сан, на гробљу једном гроб до гроба стоји, круг до крста, — сваки прича тајну своју и шапат се губи у миру да време носи даље у вечност.

Тишина. — Нигде уздыха, нигде јецаја; без мајчиних суза, без сестриних венаца, без децијег плача; без воштаница и кандила стоји споменик немо један до другог и ноћи прича о последњем уздаху без бола и плача.

Само кроз ону плачну ноћ, кроз онај прошли дан, носи време последња уздах оца, последњи осмејак брата, последњи поздрав сина па се тај уздах смрти губи у оно тужно жуборење потока, који се слива низ стену, пријми и њен уздах па се жури и губи да не слуша више дах смрти и да не узнемири свете сени...

И то место, место славне смрти, место уздыха и бола то место изгубљених жеља и младости, изгубљених мајчиних нада и сестрине заклетве; место изгубљене љубави, стоји усамљено да вечности прича о прошлости својој!

Брзо у тишини пролази време па се губи, пролази дан и он се губи, пролази ноћ, пролази све, само остаје вечност да у тишини тој, у миру чува споменик славне смрти, да чува свете сени и прича будућем времену о прошлости.

М. Ј. Аврамовић

Нове књиге

Изашле су из штампе и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Б. Лаваревића. Цена 0'50 д.

На помолу. Од Ива Ђипика. Цена 1'50 д.

Косово или Бој на Косову 1389. год. у народним песмама. Цена 1. дин.

Цвеће. Српска читанка. Приредиле Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 0'70 д.

Ружа. Српска читанка. Приредиле Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50 д.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе Л. Бркића, новинара, у уредништву «Велике Србије» у Солуну, на чију се адресу треба обрађати и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића цариника, на служби при Финансијској Делегацији у Солуну;

3) У продавници српских књига уз ресторацију «Београд» у Солуну;

4) На фронту овлашћен је г. М. Богдановић, фотограф, да скупља претплату и врши поручбине.

У ПРВОЈ ПРОДАВНИЦИ СРП. КЊИГА

М. Ристивојевића
у СОЛУНУ

улица Ники бр. 35., на кеју уз ресторан «Београд»

Могу се добити:

Српске књиге:

»На Помолу«, 1'50.

»Са српског фронта«, 0'50.

»Косово српске нар. песме« 1'—

»Сећање на отаџбину« 1'—

»Српске ратне песме« 1'—

»Тешко ли је робљу робовање« 0'30

»Спомен мишарске победе« 0'30

»Српска Читанка Ружа« 1'50

»Српска Читанка Цвеће« 0'70

»Беседе Игумана Методија« 0'50

»Антихрист истинито прорицање у 1600 г.« 0'30.

Српски Календари

РЕЧНИЦИ СТЕВОВИЋА:

Српско-француски

Француско-српски

Срп.-франц. и Франц.-срп. повезани уједно.

Цепни фотографисани франц.-српски.

Речници за почетнике

Први корак ка франц. језику

Србин у Француској

Најпотребнији разговори француски

Најпотребнији разговори талијански.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гибаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: гулаш, ђулбастија и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин.
Васа Златаревић, ресторатер.

Талијански магацин

У улици Франк 32, отворен је талијански магацин и снабдевен војничким потребама — профитантом.

Продаја искључиво савезничким трупама.

ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ
а у осталој по курсу.

Улица Франк бр. 32. — Солун.

Ко једном попуши цигарету „Салоника“ тај ће се уверити о њеној каквоћи зато:

Препоручујемо г.г. пушачима да и даље пуше само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

„САЛОНИКА“

Каиро — Александрија — Солун

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији

На продају у свима дуванциницама, нарочито „Миродато“ и дуван за луле.

Српско Трговачко Друштво а. Д. СОЛУН

Улица Победи бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује у свима монетама поштанским упутницама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Друштво стоји под непосредним надзором Краљ. Срп. Владе и Врховне Команде преко нарочито одређеног делегата.

Обавештења бесплатно.

УПРАВА.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своме стану, ул. престолонаследника Ђорџа бр. 35. — упоредно ул. са булеваром краља Константина.

Поткожна убризгавања Неокатварзана као и новог француског препарата «Галил» противу сифилиса.

†

Данас ми тек стиже црна вест, да је моја мила и никад непрежаљена кћи

Катарина-Каја

ученица 3-ће године учитељске школе

преминула 14. маја 1916. год. у Крагујевцу, у цвету младости у својој 21. год, и то онда, када је требало да на себе прими свету дужност образовања српског подмлатка.

У чежњи за својим оцем, кога је ратни вихор однео преко мора, њена просвећена српска душа није могла даље поднети, да својим очима гледа систематско сатирање Срба и подмлатка српског, те је од туге за својим оцем и уништењем школског подмлатка—њеног идеала, коме је она била свој живот наменила—пресвисла и смрћу својом још више проредила мали број просветних радника.

Јављајући ову црну вест: рођацима, пријатељима и друговима молим их за тихо саучешће у мојој превеликој жалости.

Ојађени отац Драгосав Тасић, рез. пеш. поруч. кондуктер краг. поште са ћерком Јулијаном и осталом родбином.